

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης:
«Περιβάλλον και Μουσικός Πολιτισμός»
Από τα αρχαιοελληνικά στα πιο περίεργα
μουσικά όργανα του κόσμου. Ένα πολιτιστικό ταξίδι με ενδιάμεση
στάση την προγραμματική μουσική.

Ας αναφερθούμε σε κάποια μουσικά όργανα και σε συνθέτες που έγραψαν έργα προγραμματικού χαρακτήρα.

Υδραυλις

Το λεγόμενο όργανο του νερού, μια μηχανική κατασκευή του Κτησίβιου Αλεξανδρέα(3ος αιω. Π.χ.)
Τύμπανα και Γκονγκ νερού

Συνθέσεις προγραμματικού χαρακτήρα με κεντρικό θεματικό άξονα το νερό

“Η καταγίδα” του Μπετόβεν

“Παιχνίδια του νερού” του Μωρίς Ραβέλ

“Ένα νερό κυρά Βαγγελιώ”

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Αφορά σε κάθε οργανικό μουσικό έργο με περιγραφικό ή αφηγηματικό χαρακτήρα.

Ο συνθέτης εμπνέεται από τη φύση, μύθους, παραμύθια, ιδέες, ιστορικά γεγονότα, έργα εικαστικής τέχνης .

Αυτή η μη-μουσική ιδέα συνήθως προσδιορίζεται από τον τίτλο του έργου και πολλές φορές περιγράφεται και με επεξηγηματικά σχόλια.

Αρχαιότερο δείγμα προγραμματικής μουσικής 586π.χ. τον “Πυθικό Νόμο” του Σακάδα.

(Ο Πυθικός Νόμος παρουσιάστηκε στους Πυθικούς Αγώνες το 586π.χ. και περιγράφει τον αγώνα του θεού Απόλλωνα με τον δράκοντα-φίδι Πύθωνα).

Ως όρος καθιερώθηκε από τον Fr. Liszt, ο οποίος αφού εισήγαγε το όρο “Συμφωνικό Ποίημα” όρισε και ένα “Πρόγραμμα” ως πρόλογο προκειμένου ο ακροατής να κατευθυνθεί και οδηγηθεί σε διαφορετικές ποιητικές αναπαραστάσεις.

Μερικά έργα προγραμματικής μουσικής: οι Τέσσερις Εποχές του Βιβάλντι, ο Δον Κιχώτης του Στράους, το Καρναβάλι των Ζώων του Σαιν Σανς, οι Εικόνες από μια Έκθεση του Μουσσόργσκυ, κ.ά.

Σε αντιδιαστολή με την προγραμματική μουσική έρχεται ο όρος “Απόλυτη Μουσική” που προέρχεται αουστηρά από μια μουσική ιδέα πλήρως αποδεσμευμένη από κείμενα και εικόνες.

Η σπηλιά του Φίνγκαλ(ουβερτούρα των Εβρίδων) / F. Mendelssohn (1830)

Το κομμάτι γράφτηκε το 1830 μετά από επίσκεψη του συνθέτη στις Εβρίδες, νησιά που βρίσκονται κοντά στη δυτική ακτή της Σκωτίας. Ο συνθέτης μαγεύτηκε από το τοπίο και εμπνεύστηκε τη μουσική του.

Clair de Lune / Claude Debussy (1869)

Ένας πίνακας ζωγραφικής γίνεται έμπνευση για τη σύνθεση ενός ποιήματος που με τη σειρά του οδηγεί στην έμπνευση και σύνθεση ενός αγαπημένου και ευρέως γνωστού κομματιού για πιάνο.

In the Hall of the Mountain King (from Peer Gynt Suite) /Edward Grieg (1875)

Μουσική βασισμένη στο θεατρικό έργο του Χένρικ Ίψεν Πέερ Γκύντ.

“Υπάρχει μεγάλο πλήθος από αυλικούς γίγαντες και καλικαντζάρους. Ο Donregubben, ένας γίγαντας, κάθεται στον θρόνο του, με το στέμμα και το σκήπτρο του, περιτριγυρισμένος από τα παιδιά και τους συγγενείς του. Ο Πέερ Γκύντ στέκεται πίσω του. Επικρατεί ένας εκκωφαντικός θόρυβος στην αίθουσα”.

Theme from Peter and the Wolf / Sergei Prokofiev (1936)

Ο Πέτρος είναι ένα θαρραλέο αγόρι που ξεκινάει τον μεγάλο του περίπατο στο δάσος. Τί θα συναντήσει άραγε στον δρόμο του?

Song of the Mermaid / William Gillock (1917-1993)

Το τραγούδι της γοργόνας.

At the Circus / William Gillock (1917-1993)

Ζογκλέρ, ακροβάτες, μάγοι σε εντυπωσιακά νούμερα προκαλούν τον θαυμασμό μικρών και μεγάλων.

The Winter Wind / Carol Klose

Ο χειμωνιάτικος αέρας φυσάει με δύναμη και τόλμη, υποχωρεί και επανέρχεται σαν δροσερό αεράκι, σαν αποφασισμένος και αδιάκοπος άνεμος.

Dance of the Toys / William Gillock (1917-1993)

Τα παιχνίδια ζωντανεύουν και στήνουν μαγικό χορό.

Walk / Ludovico Einaudi (2013)

Περπατάς πηγαίνεις κάπου...

Δεύτερη μέρα περπατάς πηγαίνεις κάπου... Μπορεί στα ίδια μέρη, όμως, ίσως από άλλο δρόμο....
Ίδιο ή διαφορετικό μονοπάτι κάθε μέρα, κάθε βδομάδα...